

Ik ben pas komen wonen in uw plaats of dorp. In mijn verkenning van de woonplek en de omgeving kom ik ook langs uw kerkgebouw. Wat zie ik? Welke informatie vind ik?
Op welke wijze nodigt u mij uit deel te nemen aan uw gemeente?

De blik van buiten naar binnen

Enkele suggesties voor een open presentatie van de gemeente

Nelleke Boonstra

Mw. drs. C.A. Boonstra is er als predikante in algemene dienst voor de kerk in haar geheel, voor de werkbegeleiding van predikanten en kerkelijk werkers. Zij is lid van de redactie

Met dit Werkwoord wordt ieder uitgenodigd zelf eens te wandelen langs het eigen kerkgebouw en in gesprek te gaan met een niet kerkelijk betrokken vriend of vriendin over de gemeente.

1 Wat valt iemand op die langs uw kerkgebouw loopt?

Het is niet moeilijk een voorstelling te maken van uw kerkgebouw en er eens bij te bedenken wat u opvalt als u langs uw kerkgebouw komt.

De kerkdeur Vrijwel elke kerk heeft meerdere ingangen en uitgangen.

Het is niet altijd duidelijk wat de 'hoofdingang' is. Als ik als gastpredikant een voor mij vreemde kerk ga bezoeken, dwaal ik nog weleens om de kerk heen. Welke van de ingangen zal ik nemen?

Op de zondagmorgen worden de meeste hoofdingangen open gezet, maar ook dat is niet altijd het geval. Als ik op een gewone doordeweekse dag een afspraak heb in een voor mij onbekend kerkgebouw is het vaak helemaal triest gesteld met de aanwijzingen. Alles zit dicht. Ik ben genoodzaakt om de hele kerk te lopen en alle deuren te proberen, welke is open? Hoe kom ik binnen? Op welke bel kan ik drukken, en weet ik dat iemand hoort dat ik binnen wil

In het themanummer van juli/augustus wordt gesproken over 'van buiten naar binnen'. Dit naar aanleiding van het boek van dr. Gerben Heitink. *Een kerk met karakter*. In zijn boek doet hij enkele suggesties hoe het ook anders kan. Enkele suggesties worden in deze katern uitgewerkt.¹

Waar is de hoofd- ingang?

komen? En hoe is het in de avond als het donker is?

Het kerkplein en de kerktuin

Het kerkplein ziet er meestal nogal kaal uit. Vaak mogen enkele auto's er parkeren, of er is zowaar een heel parkeerterrein helemaal alleen voor de bezoekers van de kerk. Deze pleinen zijn vaak goed onderhouden (onkruid weggehaald) maar het is niet erg aangenaam om te zien. Het nodigt niet uit om even gezellig met iemand na te praten voor of na het bezoek aan een activiteit van de kerkelijke gemeenschap. Er is geen bankje, er zijn geen tafeltjes, er is geen mooi wandelpaadje om de kerk heen.

Veel kerken hebben grond om de kerk heen. Er kunnen wat struiken in staan, er is een grasveldje en een looppad om bij de verschillende ingangen te komen. Vaak is het met weinig fantasie, keurig onderhouden hoor (soms dat ook niet) maar uitnodigend is het niet.

De informatie De meeste kerken hebben slechts één informatiebord. Daarop staat: protestantse gemeente. kerkdiensten: zondag 10.00 uur.

Soms staat erop waar de koster te vinden is, of wie de dominees zijn die in deze gemeente werken. Een enkele kerk heeft ook voor het raam een papier hangen waarop staat vermeld het rooster van kerkdiensten van de komende maand en wie er voorgaat.

Het is niet bepaald opwekkend voor

mij als vreemdeling als ik uw kerk voorbij loop. Er is waarschijnlijk niet veel dat mij uitnodigt om binnen te komen. En toch: er zijn eenvoudige veranderingen aan te brengen om de kerk meer uitnodigend te maken.

De kerkdeur Bij een 'open kerk' denk ik aan een open kerkdeur. Ook aan aanwijzingen die aangeven waar men naar binnen kan om meer informatie te krijgen over deze plaatselijke gemeente.

Het is uiteraard niet mogelijk om de kerkdeur de hele week open te hebben.

Het is wel van belang eens na te denken over de mogelijkheden van 'open kerk' door de week en op zondagmorgen. Er kan uiteraard wel bij de deur aangegeven worden wanneer iemand terecht kan voor vragen over deze gemeente.

Een soort 'publicatiezuil' die elke week vernieuwd wordt, en waar voorbijgangers informatie kunnen vinden over deze gemeente, lijkt mij zeker een van de mogelijkheden.

Het plein en de tuin Parkeren is vaak een probleem bij kerken, maar om van een kerkplein alleen maar een parkeerplaats te maken is niet bepaald uitnodigend. Het is een overweging waard om zitjes te maken om de kerk heen. Denk bijvoorbeeld aan 'picknickbanken', maar er kunnen ook creatieve timmerlieden in de gemeente zijn die eigen ideeën met de beheerders van de kerk kunnen uitwerken.

En wat te doen met de kerktuin? In een aantal gemeenten zijn actieve

mensen uit de buurt die graag van de tuin van de kerk iets moois willen maken. Denk eens aan planten die genoemd worden in de bijbel, of aan een inheemse tuin, of een tuin met allerlei soorten bessen en aardbeien? Er is een platform kerktuinen waar u meer informatie kunt vinden.²

Oprichting 1: Ga eens met uw niet-kerkelijke burens wandelen langs uw kerkgebouw. Vraag hen wat hen opvalt. Vraag hen welke suggesties zij hebben om uw kerk meer open te laten zijn.

Wat te doen met de kerktuin?

2 Op welke wijze presenteert uw kerk zich 'naar buiten toe' met de informatie over de activiteiten?

In een kerkelijke gemeente zijn allerlei activiteiten en er zijn ook mogelijkheden gevonden om deze bekend te maken bij de gemeenteleden. Er zijn informatieblaadjes, er zijn websites, en de zondagse nieuwsbrief is inmiddels in veel gemeenten ingevoerd. Deze informatie is echter 'intern' en bereikt niet de mensen die 'van buiten' zijn.

Het is van belang dat de verzorging van de publiciteit voor mensen 'van buiten' op een andere manier opgezet wordt. Het gaat nu niet om mensen die zoekende zijn en al contact met uw gemeente willen hebben. Zij kunnen iemand aanspreken, krijgen een jaarboekje of lezen informatie op de website van uw gemeente die zij hebben gevonden. Het gaat er nu over hoe iemand, die op geen enkele wijze had gedacht aan uw gemeente, toch interesse krijgt in activiteiten die daar

gebeuren. Hoe komt iemand 'van buiten' in aanraking met deze informatie?

De folder Een mogelijkheid is om een folder te maken waarin de gemeente in duidelijke taal vertelt op wie zij zich richt en wat zij te bieden heeft. In deze folder is ook vermeld waar men meer informatie kan verkrijgen. Enkele contactpersonen staan erop (zij worden daartoe uiteraard toegerust om met 'vreemden' over uw gemeente in gesprek te gaan) Ook het adres van de website is uiteraard een goede mogelijkheid mensen informatie te verschaffen.

Deze folder kan uitgedeeld worden als uw kerk ook een standje heeft op de braderie van het dorp, of bij de open dag, samen met het welzijnswerk of de culturele instelling in uw omgeving. Of deze kan gelegd worden in de wachtkamer van de huisarts of in het buurt-huis, de buurtwinkel, de plekken waar mensen folders neerleggen over hun activiteiten.

De website Het maken van de website zelf is al boeiend genoeg om over na te denken (zie ook de hulp die geboden wordt vanuit de Protestantse Kerk in Nederland)² maar het is ook van belang zorgvuldig na te denken waar vermeld wordt dat de website er is! Een belangrijke openbare plek is de site van de eigen burgerlijke gemeente. Elke burgerlijke gemeente heeft tegenwoordig een eigen website. Vaak zijn er mogelijkheden om de link van de eigen kerkelijke gemeente hier te plaatsen. Ook zijn er tegenwoordig in

Activiteiten breed ver- spreiden

verschillende regio's websites van culturele en sport activiteiten.

De activiteiten en het bekend maken ervan

Er zijn nogal wat activiteiten die plaatsvinden in de gemeente, waar ook mensen 'van buiten' belangstelling voor zouden kunnen hebben. Denk aan de bespreking van een boek, een lezing over een actueel onderwerp, een werkgroep liturgisch bloemschikken, het opknappen van de tuin, de cantorij, de muziekgroep. Ook kunnen onderwerpen op de agenda gezet worden waar mensen uit een bredere kring dan alleen maar kerkleden belangstelling voor hebben. Het is van groot belang informatie over deze activiteiten breed te verspreiden. Niet alleen via de interne informatie, maar ook in het 'huis aan huis blad', op

prikborden van openbare plekken en natuurlijk op de informatiezuil die inmiddels voor uw kerk is geplaatst! ■

Opdracht 2: Ga in gesprek met niet-kerkelijke vrienden. Leg aan hen voor de informatie die de huidige gemeente verstrekt aan de leden en daarbuiten.

Vraag hen wat zij daarvan vinden. En vraag ook eens aan hen waar zij warm voor zouden lopen (ook activiteiten die er nu niet zijn, maar die zij wel van een kerk zouden verwachten). Overleg met hen op welke wijze de gemeente deze informatie het beste zou kunnen verspreiden in uw omgeving.

Opdracht 3: Bespreek met de kerkenraad of met een speciale PR groep de bevindingen van opdracht 1 en 2 en maak een plan van aanpak voor het komende jaar voor een open presentatie.⁴

In dit artikel wordt verwezen naar de volgende publicaties:

- 1 Gerben Heitink, *Een kerk met karakter. Tijd voor heroriëntatie*, Kok Kampen, 2007, met name blz. 218-225. Zie ook het artikel 'De kerk in de minderheid', in *Ouderlingenblad* juli/augustus 2009 (nr. 995)
- 2 Platform kerktuinen, zie: <http://www.kerktuinen.nl/>
- 3 <http://www.protestantsekerk.net/>
- 4 Zie ook: [http://www.pkn.nl/4/>gemeente-activiteiten>de blik naar buiten](http://www.pkn.nl/4/>gemeente-activiteiten>de-blik-naar-buiten)